

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Kultura i metody jej badania		8.0.14895	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Teorii Literatury i Krytyki Artystycznej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Wiedza o filmie i kulturze audiowizualnej	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Maciej Dajnowski; dr inż. Zbyszek Dymarski; dr hab. Krzysztof Kornacki, profesor uczelni; prof. UG, dr hab. Katarzyna Kaczor; dr hab. Sebastian Konefał, profesor uczelni; prof. dr hab. Jerzy Szyłak; dr Aleksandra Wierucka; dr hab. Mariusz Kraska, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		Semestr 2:	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - udział w zajęciach,	
zajęcia w sali dydaktycznej		10 godzin - przygotowanie do zajęć, czytanie tekstów,	
Liczba godzin		10 godzin - przygotowanie do kolokwium.	
Wykład: 30 godz.		Razem: 50 godzin = 2 punkty ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza tekstów z dyskusją - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		kolokwium	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> • obecności na zajęciach i czynnego w nich udziału (20%), • systematycznego przygotowywania (w formie ustnej i pisemnej) zagadnień wskazanych przez prowadzącego (20%), • kolokwium zaliczeniowego (60%). 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	ocena wypowiedzi na zajęciach	ocena z kolokwium zaliczeniowego
	Wiedza	
K_W01		+
K_W05	+	+
	Umiejętności	
K_U01		+
K_U02		+
K_U06	+	+
K_U11	+	+
K_U16	+	+
	Kompetencje	
K_K02	+	

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Student po ukończeniu zajęć powinien posiadać dobrą orientację w zakresie szeroko – także praktycznie – ujętej semiotyki kultury, znać główne jej nurty i metody, potrafić sprawnie posługiwać się kategoriami używanymi w analizach tekstów kultury. Powinien znać praktyczne zagadnienia analizy oraz umieć zastosować je do badań nad kulturą.

Treści programowe

Sprawdzenie, ugruntowanie i rozszerzenie umiejętności i wiadomości z zakresu podstawowych pojęć nauk o kulturze, zwłaszcza dotyczących jej sfery symbolicznej i komunikacyjnej. Poznanie jej wewnętrznego zróżnicowania (z uwzględnieniem zasady wyodrębniania dziedzin kultury), przypomnienie i utrwalenie pojęcia znaku oraz jego typologii, usystematyzowanie podstawowych pojęć i funkcji semiotyki (komunikat, tekst, tekst kultury) oraz innych metodologii badania tekstów kultury (m.in. psychoanaliza, strukturalizm, poststrukturalizm, feminizm, gender studies, teorie postkolonialne). Poznanie metod analizy tekstów kultury (także w kontekście analizy dzieła sztuki); zapoznanie się z różnymi sposobami „czytania tekstów kultury” w kontekście stosowanych metodologii, prowadzonych badań i metodyki (z uwzględnieniem celów i warunków takiej analizy). Uporządkowanie zasad wyodrębniania nacechowanych estetycznie tekstów kultury, usystematyzowanie typów przeżycia estetycznego (z uwzględnieniem przeżycia muzycznego implikującego semiotyczny charakter odbioru muzyki). Poznanie zasady definiowania dzieła sztuki (W. Tatarkiewicz), przypomnienie (wprowadzenie) pojęcia i funkcji dzieła sztuki, usystematyzowanie podstawowych zasad interpretacji i oceny dzieł sztuki. Omówienie zagadnień dotyczących formalnych, semantycznych i psychologicznych aspektów analizy dzieła sztuki i ich praktyczne zastosowanie przy analizie dzieł (tekstów) literackich, plastycznych i filmowych (z uwzględnieniem umiejętności ich weryfikacji i oceny). Zapoznanie z topiką, ideologią i kontekstami kulturowo-historycznymi niezbędnymi w recepcji wybranych tekstów kultury.

Wykaz literatury

Literatura

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- R. Barthes, Imperium znaków. Warszawa 1999.
- G. Bataille. Doświadczenie wewnętrzne. Warszawa 1998.
- Czytanie tekstów kultury. Metodologia – badania – metodyka, red. B. Myrdzik, I. Morawska. Lublin 2007.
- M. Gołaszewska, Estetyka rzeczywistości. Warszawa 1984.
- P. Guiraud, Semiologia. Warszawa 1974 (lub nowsze wydanie, cała pozycja).
- A. Kłoskowska, Socjologia kultury. Wydanie dowolne, rozdział: Semiotyczne kryterium kultury symbolicznej.
- M. Lurker, Przesłanie symboli w mitach, kulturach i religiach. Kraków 1994.
- A. Nowicki, Człowiek w świecie dzieł. Warszawa 1974.
- T. Pawłowski, Wartości estetyczne. Wydanie dowolne, rozdział: O interpretacji dzieł sztuki (cały).
- W. Tatarkiewicz, Dzieje sześciu pojęć. Wydanie dowolne, rozdział: Sztuka. Dzieje pojęcia.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- U. Eco, Czytanie świata. Kraków 1999.
- A. Kłoskowska, Kultura masowa. Krytyka i obrona. Wydanie dowolne, rozdział: Propozycja klasyfikacji zjawisk kultury
- Semiotyka kultury. Wybór i opracowanie: E. Janus i M. R. Mayenowa. Warszawa 1975.
- Symbol i poznanie. W poszukiwaniu koncepcji integrującej. Pod red. T. Kostyrko. Warszawa 1987.
- Wartość, dzieło, sens. Szkice z filozofii kultury artystycznej. Pod red. J. Kmity. Warszawa 1975.

- A. Burzyńska, M. P. Markowski, Teorie literatury XX wieku. Podręcznik, Kraków 2009.
- A. Burzyńska, M. P. Markowski, Teorie literatury XX wieku. Antologia tekstów, Kraków 2009.

B. Literatura uzupełniająca (cały moduł)

- Platon, Dialogi.
- Arystoteles, Etyka nikomachejska.
- M. Aureliusz, Rozmyślania.
- Augustyn, Wyznania.
- Kartezjusz, Medytacje o filozofii pierwszej.
- I. Kant, Uzasadnienie metafizyki moralności.
- G. W. F. Hegel, Wykłady z filozofii dziejów, t.2.
- S. Kierkegaard, Bojaźń i drżenie.
- F. Nietzsche, To rzekł Zaratustra (Tako rzecze Zaratustra).
- Z. Freud, Kultura jako źródło cierpienia.
- M. Heidegger, List o humanizmie.
- M. Scheler, Resentyment i moralność.
- J. P. Sartre, Egzystencjalizm jest humanizmem.
- E. Levinas, Całość i nieskończoność: esej o zewnętrznosci.
- P. Ricoeur, Symbolika zła.
- H. Marcuse, Człowiek jednowymiarowy.
- L. Kołakowski, Jeśli Boga nie ma...
- J. Derrida, Pismo i różnica.
- B. Malinowski, Argonauci zachodniego Pacyfiku. Relacje o poczynaniach i przygodach krajowców z Nowej Gwinei, Warszawa 1981.
- W. Bęben, Mały świat wokół wulkanu. Tradycyjne normy zwyczajowe w życiu wyspiarzy Biem w Papui Nowej Gwinei, Warszawa 2004.
- C. Geertz, Interpretacja kultur, Kraków 2005.
- A. van Gennep, Obrzędy przejścia. Systematyczne studium ceremonii, Warszawa 2006.
- K. Hastrup, Droga do antropologii. Między doświadczeniem a teorią, Kraków 2008.
- U. Hannerz, Odkrywanie miasta. Antropologia obszarów miejskich, Kraków 2006.
- J. Frykman, Orvar Löfgren, Narodziny człowieka kulturalnego. Kształtowanie się klasy średniej w Szwecji w XIX i XX wieku, Kęty 2007.
- B. R. Barber, Skonsumowani, Warszawa 2008.

Kierunkowe efekty uczenia się P6U_W, P6S_WG K_W01, K_W05 P6U_U, P6S_UW, P6S_UU, P6S_UK K_U01, K_U02, K_U06, K_U11, K_U16 P6U_K, P6S_KO K_K02	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="694 1122 1540 1328"> Wiedza K_W01, K_W05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma uporządkowaną wiedzę z zakresu antropologii i kulturoznawstwa (K_W01); • zna współczesną terminologię z zakresu antropologii, etnografii i kulturoznawstwa (K_W05). </td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1328 1540 1912"> Umiejętności K_U01, K_U02, K_U06, K_U11, K_U16 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje przy zastosowaniu nowoczesnych technologii oraz zgodnie ze wskazówkami opiekuna/wykładowcy z zakresu badań nad kulturą (K_U01); • umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności w zakresie badań nad kulturą, z uwzględnieniem działań praktycznych takich jak badania etnograficzne (K_U02), • potrafi wyszukiwać, analizować, krytycznie oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych z zakresu antropologii i kulturoznawstwa (K_U06), • posiada umiejętności w zakresie prowadzenia badań etnograficznych i kulturoznawczych niezbędnych do zrozumienia potrzeb odbiorców kultury filmowej (K_U11), • posiada umiejętność merytorycznego uzasadnienia swoich tez interpretacyjnych oraz formułowania wniosków z wykorzystaniem poglądów innych autorów, w tym antropologów i kulturoznawców (K_U16). </td> </tr> <tr> <td data-bbox="694 1912 1540 2123"> Kompetencje społeczne (postawy) K_K02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K02). </td> </tr> </table>	Wiedza K_W01, K_W05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma uporządkowaną wiedzę z zakresu antropologii i kulturoznawstwa (K_W01); • zna współczesną terminologię z zakresu antropologii, etnografii i kulturoznawstwa (K_W05). 	Umiejętności K_U01, K_U02, K_U06, K_U11, K_U16 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje przy zastosowaniu nowoczesnych technologii oraz zgodnie ze wskazówkami opiekuna/wykładowcy z zakresu badań nad kulturą (K_U01); • umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności w zakresie badań nad kulturą, z uwzględnieniem działań praktycznych takich jak badania etnograficzne (K_U02), • potrafi wyszukiwać, analizować, krytycznie oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych z zakresu antropologii i kulturoznawstwa (K_U06), • posiada umiejętności w zakresie prowadzenia badań etnograficznych i kulturoznawczych niezbędnych do zrozumienia potrzeb odbiorców kultury filmowej (K_U11), • posiada umiejętność merytorycznego uzasadnienia swoich tez interpretacyjnych oraz formułowania wniosków z wykorzystaniem poglądów innych autorów, w tym antropologów i kulturoznawców (K_U16). 	Kompetencje społeczne (postawy) K_K02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K02).
Wiedza K_W01, K_W05 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma uporządkowaną wiedzę z zakresu antropologii i kulturoznawstwa (K_W01); • zna współczesną terminologię z zakresu antropologii, etnografii i kulturoznawstwa (K_W05). 				
Umiejętności K_U01, K_U02, K_U06, K_U11, K_U16 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje przy zastosowaniu nowoczesnych technologii oraz zgodnie ze wskazówkami opiekuna/wykładowcy z zakresu badań nad kulturą (K_U01); • umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje umiejętności w zakresie badań nad kulturą, z uwzględnieniem działań praktycznych takich jak badania etnograficzne (K_U02), • potrafi wyszukiwać, analizować, krytycznie oceniać i selekcjonować informacje z wykorzystaniem źródeł mówionych i pisanych z zakresu antropologii i kulturoznawstwa (K_U06), • posiada umiejętności w zakresie prowadzenia badań etnograficznych i kulturoznawczych niezbędnych do zrozumienia potrzeb odbiorców kultury filmowej (K_U11), • posiada umiejętność merytorycznego uzasadnienia swoich tez interpretacyjnych oraz formułowania wniosków z wykorzystaniem poglądów innych autorów, w tym antropologów i kulturoznawców (K_U16). 				
Kompetencje społeczne (postawy) K_K02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K02). 				
Kontakt				

maciej.dajnowski@ug.edu.pl